

Warszawa, dnia 25 listopada 2013 r.

Poz. 1373

UMOWA

między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o zabezpieczeniu społecznym,

sporządzona w Kijowie dnia 18 maja 2012 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

Dnia 18 maja 2012 r. w Kijowie została sporządzona Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o zabezpieczeniu społecznym, w następującym brzmieniu:

**UMOWA
MIĘDZY
RZECZĄPOSPOLITĄ POLSKĄ
A
UKRAINĄ
O ZABEZPIECZENIU SPOŁECZNYM**

Rzeczpospolita Polska

i

Ukraina

zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”

pragnąc uregulować wzajemne stosunki między obu Państwami w zakresie zabezpieczenia społecznego uzgodniły, co następuje:

DZIAŁ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1

Definicje

1. W niniejszej Umowie poniższe pojęcia oznaczają:

- (1) „ustawodawstwo” - ustawy oraz inne przepisy prawne, które regulują dziedziny zabezpieczenia społecznego wymienione w artykule 2;
- (2) „władza właściwa”:
 - 1) na Ukrainie - specjalnie upoważniony centralny organ władzy wykonawczej w zakresie pracy i polityki społecznej,
 - 2) w Rzeczypospolitej Polskiej - ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego;
- (3) „instytucja właściwa” - instytucję upoważnioną do stosowania ustawodawstwa;
- (4) „instytucja łącznikowa” - instytucję zapewniającą koordynację i wymianę informacji między instytucjami Umawiających się Stron w celu stosowania niniejszej Umowy;
- (5) „zamieszkanie” - miejsce stałego zamieszkania, zgodnie z przepisami prawnymi każdej z Umawiających się Stron;
- (6) „pobyt” - czasowy pobyt;
- (7) „okres ubezpieczenia” - okresy składkowe, okresy zatrudnienia lub pracy na własny rachunek, określone lub uznane za takie przez ustawodawstwo, zgodnie z którym zostały one przebyte oraz okresy z nimi zrównane, zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony;

- (8) „ubezpieczony” - osobę, która jest lub była ubezpieczona zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony;
- (9) „świadczenia” - emerytury, renty oraz inne świadczenia pieniężne przewidziane przez ustawodawstwo Umawiającej się Strony, w tym wszelkie dodatki i podwyżki.
2. Inne pojęcia użyte w niniejszej Umowie mają znaczenie nadane im przez ustawodawstwo każdej z Umawiających się Stron.

Artykuł 2

Zakres przedmiotowy

1. Niniejszą Umowę stosuje się:

- (1) w odniesieniu do Ukrainy do ustawodawstwa o powszechnym państwowym ubezpieczeniu społecznym, które dotyczy:
- 1) choroby (czasowej niezdolności do pracy), ciąży oraz porodu (macierzyństwa),
 - 2) wypadków przy pracy, chorób zawodowych, oraz/lub śmierci z tych przyczyn,
 - 3) bezrobocia,
 - 4) emerytur oraz rent z tytułu: inwalidztwa, utraty żywiciela, wysługi lat zgodnie z ustawodawstwem o powszechnym państwowym ubezpieczeniu emerytalnym,
 - 5) zasiłku pogrzebowego;
- (2) w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej do ustawodawstwa dotyczącego obowiązkowego ubezpieczenia i następujących świadczeń z zabezpieczenia społecznego:
- 1) zasiłków dla bezrobotnych,
- oraz z ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia społecznego rolników:
- 2) świadczeń w razie choroby i macierzyństwa,
 - 3) emerytur, rent z tytułu niezdolności do pracy oraz rent rodzinnych,
 - 4) świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych,
 - 5) zasiłków pogrzebowych.

2. Niniejszą Umowę stosuje się również do wszystkich ustaw i innych przepisów prawnych, zmieniających lub uzupełniających ustawodawstwo.
3. Niniejszej Umowy nie stosuje się do ustaw ani innych przepisów prawnych, które rozszerzają istniejące ustawodawstwo jednej Umawiającej się Strony na nowe kategorie świadczeniobiorców, jeżeli władze właściwe tej Umawiającej się Strony zawiadomią władze właściwe drugiej Umawiającej się Strony, w ciągu sześciu miesięcy od daty ogłoszenia takich nowych ustaw lub innych przepisów prawnych, o tym że nie przewiduje się takiego rozszerzenia Umowy.
4. W odniesieniu do Ukrainy niniejszej Umowy nie stosuje się do specjalnych systemów zabezpieczenia emerytalnego wojskowych oraz innych osób, których zabezpieczenie emerytalne realizowane jest na warunkach odmiennych od powszechnego państwowego ubezpieczenia emerytalnego.

Artykuł 3

Zakres podmiotowy

Niniejszą Umowę stosuje się do:

- 1) osób, które podlegały lub podlegają ustawodawstwu jednej lub obu Umawiających się Stron,
- 2) innych osób, jeżeli wywodzą swoje prawa od osób wymienionych w punkcie 1.

Artykuł 4

Równe traktowanie

Jeżeli niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, osoby do których stosują się postanowienia niniejszej Umowy, podlegają obowiązkom i korzystają z uprawnień wynikających z ustawodawstwa drugiej Umawiającej się Strony na tych samych warunkach, co obywatele tej Umawiającej się Strony.

Artykuł 5

Transfer świadczeń

1. Jeżeli niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, świadczenia przysługujące na podstawie ustawodawstwa jednej Umawiającej się Strony nie mogą ulec zmniejszeniu, zawieszeniu, uchyleniu lub wstrzymaniu z tego powodu, że uprawniony zamieszkuje na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.
2. Postanowień ustępu 1 nie stosuje się:
 - 1) w przypadku Ukrainy do zasiłków z tytułu bezrobocia,
 - 2) w przypadku Rzeczypospolitej Polskiej do zasiłków dla bezrobotnych i świadczeń przyznawanych w szczególnym trybie oraz w drodze wyjątku.

DZIAŁ II

USTAWODAWSTWO WŁAŚCIWE

Artykuł 6

Zasada ogólna

Jeżeli artykuły 7 i 8 niniejszej Umowy nie stanowią inaczej, osoba, do której stosuje się niniejsza Umowa podlega ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony, na której terytorium wykonuje pracę.

Artykuł 7

Zasady szczególne

1. Jeżeli osoba zatrudniona u pracodawcy zarejestrowanego na terytorium jednej Umawiającej się Strony, zostanie wysłana na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, celem wykonywania pracy na rachunek tego pracodawcy, podlega ona ustawodawstwu pierwszej Umawiającej się Strony, pod warunkiem, że przewidywany okres wykonywania pracy nie przekracza 24 miesięcy. Jeżeli okres wykonywania pracy przedłuży się ponad 24 miesiące, ustawodawstwo pierwszej Umawiającej się Strony jest nadal stosowane przez kolejny okres nie przekraczający 36 miesięcy, pod warunkiem, że władza właściwa drugiej

Umawiającej się Strony, lub instytucja upoważniona przez tę władzę, udzieli na to zgody.

2. Osoba prowadząca działalność na własny rachunek, wykonująca zwykle swą działalność na terytorium jednej Umawiającej się Strony, która przenosi czasowo tę działalność na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, podlega ustawodawstwu pierwszej Umawiającej się Strony przez okres wykonywania tej działalności, nie dłużej jednak niż przez 24 miesiące.
3. Podróżujący personel przedsiębiorstwa transportowego, działającego na terytoriach obu Umawiających się Stron, podlega ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony, na której terytorium przedsiębiorstwo jest zarejestrowane.
4. Załoga statku morskiego podlega ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony, pod której banderą statek pływa.
5. Urzędnicy i osoby z nimi zrównane podlegają ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony, której administracja ich zatrudnia.
6. Członkowie personelu misji dyplomatycznych oraz urzędów konsularnych podlegają postanowieniom Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych z dnia 18 kwietnia 1961 roku oraz Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach konsularnych z dnia 24 kwietnia 1963 roku.

Artykuł 8

Wyjątki

Władze właściwe obu Umawiających się Stron lub wyznaczone przez nie instytucje mogą, za obopólną zgodą, ustalić wyjątki od postanowień artykułów 6 i 7 ustępy od 1 do 5 w odniesieniu do jakiegokolwiek osoby lub grupy osób, w ich interesie.

DZIAŁ III**POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE ŚWIADCZEŃ****ROZDZIAŁ 1****Zasiłki dla bezrobotnych****Artykuł 9****Ustalanie prawa**

1. Okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron są uwzględniane, jeżeli jest to niezbędne i jeżeli się one nie pokrywają, przy ustalaniu prawa do zasiłku dla bezrobotnych zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli osoba zainteresowana posiada okresy ubezpieczenia przebyte bezpośrednio przed utratą pracy zgodnie z ustawodawstwem tej drugiej Umawiającej się Strony.
2. Okres wypłacania zasiłku dla bezrobotnych podlega skróceniu o okres, w którym bezrobotny otrzymywał taki zasiłek na terytorium drugiej Umawiającej się Strony w okresie ostatnich 12 miesięcy przed dniem złożenia wniosku.

ROZDZIAŁ 2**Choroba i macierzyństwo****Artykuł 10****Uwzględnianie okresów ubezpieczenia**

Okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem każdej z Umawiających się Stron, są uwzględniane, jeżeli jest to niezbędne, przy ustalaniu prawa do świadczeń i okresu ich przysługiwania, pod warunkiem, że się nie pokrywają.

Artykuł 11

Świadczenia w razie choroby i macierzyństwa

Świadczenia w razie choroby i macierzyństwa są przyznawane i wypłacane zgodnie z ustawodawstwem i na koszt tej Umawiającej się Strony, na której terytorium osoba jest ubezpieczona. Świadczenia te są wypłacane za granicę w przypadku gdy przewiduje to stosowane ustawodawstwo.

ROZDZIAŁ 3

Emerytury i renty

Artykuł 12

Sumowanie okresów ubezpieczenia

1. Jeżeli ustawodawstwo jednej Umawiającej się Strony uzależnia nabycie, zachowanie lub przywrócenie prawa do emerytury lub renty od przebycia okresów ubezpieczenia, to instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony uwzględnia, w niezbędnym zakresie, okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, tak jakby były okresami ubezpieczenia przebytymi zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem, jeżeli okresy te się nie pokrywają.
2. Jeżeli ustawodawstwo jednej Umawiającej się Strony uzależnia nabycie prawa do emerytury lub renty od przebycia okresów ubezpieczenia w zawodzie objętym ubezpieczeniem w systemie specjalnym lub od wykonywania określonego zatrudnienia, to okresy ubezpieczenia przebyte w tym zawodzie lub w tym zatrudnieniu zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony są sumowane przy przyznawaniu emerytury lub renty.
3. Jeżeli po zsumowaniu, zgodnie z ustępem 1, ubezpieczony nie nabywa prawa do emerytury lub renty, instytucja właściwa Umawiającej się Strony uwzględnia okres ubezpieczenia przebyty w państwie trzecim, z którym obie Umawiające się Strony są związane międzynarodową umową przewidującą sumowanie okresów ubezpieczenia.

Artykuł 13

Okresy ubezpieczenia krótsze niż 12 miesięcy

1. Jeżeli okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony są krótsze niż 12 miesięcy i na podstawie tych okresów zainteresowany nie nabywa prawa do emerytury lub renty zgodnie z tym ustawodawstwem, to instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony nie przyznaje emerytury lub renty.
2. Nie naruszając postanowień ustępu 1, okresy ubezpieczenia krótsze niż 12 miesięcy, przebyte zgodnie z ustawodawstwem każdej z Umawiających się Stron, są uwzględniane przez instytucję właściwą tej Umawiającej się Strony, w której po zsumowaniu tych okresów, powstanie prawo do emerytury lub renty.

Artykuł 14

Zrównanie faktów i zdarzeń

Fakty i zdarzenia, które mają wpływ na nabycie prawa, zawieszenie lub wysokość emerytury lub renty, które zaistniały na terytorium jednej Umawiającej się Strony są uwzględniane tak jakby zaistniały na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 15

Emerytury i renty bez sumowania okresów ubezpieczenia

Jeżeli osoba spełnia warunki niezbędne do nabycia prawa do emerytury lub renty zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron, bez uwzględnienia okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, to instytucja właściwa ustala prawo i oblicza wysokość emerytury lub renty wyłącznie na podstawie okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie z ustawodawstwem, które ona stosuje.

Artykuł 16

Emerytury i renty z sumowaniem okresów ubezpieczenia

Jeżeli zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron prawo do emerytury lub renty przysługuje po zastosowaniu postanowień artykułu 12 niniejszej Umowy, instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony ustala emeryturę lub rentę w następujący sposób:

- 1) oblicza teoretyczną wysokość emerytury lub renty, należną w przypadku, gdyby wszystkie okresy ubezpieczenia zostały przebyte zgodnie z obowiązującym ją ustawodawstwem,
- 2) dla określenia teoretycznej wysokości emerytury lub renty, o której mowa w punkcie 1, przy ustalaniu podstawy obliczenia uwzględniane jest wyłącznie wynagrodzenie uzyskane zgodnie z ustawodawstwem stosowanym przez instytucję właściwą oraz składki odprowadzone zgodnie z tym ustawodawstwem,
- 3) na podstawie teoretycznej wysokości, o której mowa w punkcie 1, określa rzeczywistą wysokość emerytury lub renty w oparciu o proporcję okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie z ustawodawstwem obowiązującym instytucję właściwą przyznającą emeryturę lub rentę do sumy wszystkich przebytych okresów ubezpieczenia.

ROZDZIAŁ 4

Wypadki przy pracy i choroby zawodowe

Artykuł 17

Prawo do świadczeń

1. Prawo do świadczeń z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej ustala się zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony, któremu podlegał ubezpieczony w chwili wypadku przy pracy lub podczas wykonywania pracy, w wyniku której powstała u niego choroba zawodowa.
2. Jeżeli przyznanie świadczeń z tytułu choroby zawodowej, zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron, jest uzależnione od

stwierdzenia tej choroby po raz pierwszy na terytorium tej Umawiającej się Strony, warunek ten uważa się za spełniony, jeżeli choroba ta została stwierdzona po raz pierwszy na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

3. Jeżeli przyznanie świadczeń z tytułu choroby zawodowej, zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony, jest uzależnione od wykonywania pracy, która tę chorobę spowodowała, przez określony czas, właściwa instytucja tej Umawiającej się Strony uwzględnia także okres wykonywania tego samego rodzaju pracy zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony.
4. W przypadku świadczeń z tytułu czasowej niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową stosuje się odpowiednio artykuł 11 niniejszej Umowy.

Artykuł 18

Pogłębienie się choroby zawodowej

1. Jeżeli prawo do świadczenia z tytułu choroby zawodowej powstało zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony, instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony ponosi odpowiedzialność za wypłatę świadczenia z tytułu pogłębienia się choroby zawodowej nawet, jeżeli to pogłębienie nastąpiło w chwili, gdy osoba podlegała ustawodawstwu drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli nie wykonywała tam pracy narażającej na chorobę zawodową.
2. W przypadku pogłębienia się choroby zawodowej u osoby otrzymującej świadczenie z tytułu choroby zawodowej zgodnie z ustawodawstwem pierwszej Umawiającej się Strony, podczas wykonywania pracy, która może spowodować chorobę zawodową, na terytorium drugiej Umawiającej się Strony:
 - 1) instytucja właściwa pierwszej Umawiającej się Strony nadal wypłaca przyznane świadczenie nie uwzględniając pogłębienia się choroby zawodowej,
 - 2) instytucja właściwa drugiej Umawiającej się Strony, której ustawodawstwu podlegała osoba w czasie wykonywania pracy mogącej spowodować pogłębienie się choroby zawodowej, przyznaje świadczenie w wysokości różnicy między wysokością świadczenia, które przysługuje po pogłębieniu się

choroby zawodowej, a wysokością świadczenia, które przysługiwałyby przed pogłębieniem się choroby zawodowej, zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem.

ROZDZIAŁ 5

Zasiłki pogrzebowe

Artykuł 19

Ustalanie prawa

1. Prawo do zasiłku pogrzebowego ustala instytucja właściwa Umawiającej się Strony, której ustawodawstwo stosuje się do pracownika, osoby pracującej na własny rachunek, emeryta lub rencisty w chwili śmierci.
2. Jeżeli w wyniku śmierci osoby otrzymującej emeryturę lub rentę na podstawie ustawodawstwa każdej z Umawiających się Stron, prawo do zasiłku pogrzebowego przysługuje zgodnie z ustawodawstwem każdej z Umawiających się Stron, zasiłek pogrzebowy przyznaje instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony, na której terytorium emeryt lub rencista miał miejsce zamieszkania w chwili śmierci.
3. Postanowienia ustępów 1 i 2 stosuje się odpowiednio do osób, o których mowa w artykule 3 punkt 2 niniejszej Umowy.

DZIAŁ IV

POSTANOWIENIA RÓŻNE

Artykuł 20

Uprawnienia władz właściwych

Władze właściwe w celu realizacji niniejszej Umowy:

- 1) uzgodnią w porozumieniu administracyjnym sposoby realizacji niniejszej Umowy,

- 2) wyznaczają instytucje łącznikowe i instytucje właściwe w celu ułatwienia i przyspieszenia wykonywania postanowień niniejszej Umowy,
- 3) wymieniają informacje dotyczące zmian ustawodawstwa, które mogą mieć wpływ na wykonywanie postanowień niniejszej Umowy.

Artykuł 21

Pomoc administracyjna i prawna

1. Władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe obu Umawiających się Stron udzielają sobie wzajemnie pomocy przy wykonywaniu postanowień niniejszej Umowy. Pomoc ta jest bezpłatna, chyba że władze właściwe ustalą, że dokonywany będzie zwrot niektórych kosztów związanych z udzielaniem pomocy.
2. Zaświadczenia lub dokumenty wydawane przez władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe jednej Umawiającej się Strony uznawane są przez władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 22

Ochrona danych

1. Wszelkie dane osobowe przekazywane między Umawiającymi się Stronami w celu realizacji postanowień niniejszej Umowy są poufne. Po przekazaniu danych stosuje się do nich przepisy prawne dotyczące ochrony danych Umawiającej się Strony, która dane przyjmuje.
2. Wykorzystywanie danych osobowych dla celów innych niż określone w ustępie 1 może nastąpić wyłącznie za zgodą osoby zainteresowanej.

Artykuł 23

Zwolnienia z opłat i uwierzytelnień

1. Jeżeli ustawodawstwo jednej Umawiającej się Strony przewiduje, że wniosek, dokument lub zaświadczenie nie podlegają lub zwolnione są całkowicie lub

częściowo od opłat odnosi się to w takim samym zakresie do wniosków, dokumentów i zaświadczeń przedkładanych zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony.

2. Dokumenty i wnioski pisemne jakiegokolwiek rodzaju, niezbędne do realizacji niniejszej Umowy, nie wymagają uwierzytelnienia przez władze dyplomatyczne i konsularne.

Artykuł 24

Składanie dokumentów

1. Wnioski, odwołania od decyzji, oświadczenia składane władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej jednej Umawiającej się Strony, są uważane za złożone w tym samym terminie władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej drugiej Umawiającej się Strony.
2. Wniosek o przyznanie świadczeń zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony, jest uważany za wniosek o przyznanie odpowiednich świadczeń zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, chyba że wnioskodawca wystąpi o odroczenie ustalenia prawa do emerytury zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 25

Stosowany język

1. Dla stosowania niniejszej Umowy władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe Umawiających się Stron posługują się językiem urzędowym każdej z Umawiających się Stron.
2. Władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe jednej Umawiającej się Strony nie mogą odrzucić wniosków, odwołań ani innych, skierowanych do nich, dokumentów z tego powodu, że zostały sporządzone w języku urzędowym drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 26

Wypłata świadczeń

Instytucje właściwe każdej z Umawiających się Stron wypłacają świadczenia pieniężne na mocy niniejszej Umowy bezpośrednio osobom uprawnionym, zamieszkałym na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, w walucie urzędowej swojego państwa, a w przypadku braku wymienialności tej waluty w innej walucie swobodnie wymienialnej.

Artykuł 27

Rozstrzygnięcie sporów

Wszelkie spory powstałe między Umawiającymi się Stronami dotyczące stosowania i wykładni niniejszej Umowy rozstrzygają wspólnie władze właściwe Umawiających się Stron.

DZIAŁ V

POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł 28

Postanowienia przejściowe

1. Niniejsza Umowa nie przyznaje prawa do wypłaty świadczeń za okres poprzedzający datę jej wejścia w życie.
2. Przy ustalaniu prawa do świadczeń zgodnie z niniejszą Umową uwzględniane są także okresy ubezpieczenia, przebyte zgodnie z ustawodawstwem Umawiających się Stron przed jej wejściem w życie.
3. Z zastrzeżeniem ustępu 1, niniejsza Umowa odnosi się także do zdarzeń ubezpieczeniowych, które wystąpiły przed jej wejściem w życie pod warunkiem, że zobowiązania z nich wynikające nie zostały wcześniej uregulowane.

4. Świadczenia przyznane przed wejściem w życie niniejszej Umowy mogą być, na wniosek zainteresowanego, ponownie ustalone zgodnie z niniejszą Umową, jeżeli zmiana wynika wyłącznie z postanowień niniejszej Umowy. Jeżeli to ustalenie spowoduje brak prawa lub obniżenie wysokości dotychczas wypłacanych świadczeń, polska instytucja właściwa zapewni uzupełnienie sumy wypłacanych świadczeń polskich i ukraińskich lub świadczeń ukraińskich do wysokości świadczeń wypłacanych wcześniej, pod warunkiem że świadczeniobiorca zamieszkuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
5. W przypadku zastosowania artykułu 7 do osób delegowanych na terytorium Umawiającej się Strony przed datą wejścia w życie niniejszej Umowy uznaje się, że okresy zatrudnienia wymienione w tym artykule rozpoczną się w tej dacie.

Artykuł 29

Okres obowiązywania Umowy

1. Niniejsza Umowa zawarta zostaje na czas nieokreślony. Może zostać wypowiedziana przez każdą z Umawiających się Stron w drodze pisemnej notyfikacji kanałami dyplomatycznymi nie później niż na sześć miesięcy przed upływem danego roku kalendarzowego. W takim przypadku Umowa utraci moc z końcem tego roku.
2. W przypadku wypowiedzenia niniejszej Umowy wszelkie prawa nabyte na mocy jej postanowień zostaną utrzymane.
3. Wnioski złożone przed dniem utraty mocy niniejszej Umowy zostaną rozpatrzone zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy.

Artykuł 30
Wejście w życie Umowy

Umawiające się Strony powiadomią się w drodze pisemnej notyfikacji, kanałami dyplomatycznymi, o zakończeniu wewnętrznych procedur, niezbędnych do wejścia w życie niniejszej Umowy. Niniejsza Umowa wchodzi w życie pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła ostatnia notyfikacja.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani, należycie do tego upoważnieni, podpisali niniejszą Umowę.

SPORZĄDZONO w *Kijowie* dnia *18 maja 2012* roku
....., w dwóch egzemplarzach, w językach polskim i ukraińskim, przy czym
każdy tekst jest jednakowo autentyczny.

W IMIENIU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W IMIENIU
UKRAINY

Władysław Kosiniak-Kamysz

УГОДА

МІЖ РЕСПУБЛІКОЮ ПОЛЬЩА ТА УКРАЇНОЮ ПРО СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Республіка Польща
та
Україна,

далі „Договірні Сторони”,

прагнучи врегулювати взаємні стосунки між обома державами у сфері соціального забезпечення, домовились про таке:

ЧАСТИНА I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1 Визначення

1. У цій Угоді нижченаведені терміни означають:
 - (1) „законодавство” - закони та інші нормативно-правові акти, які регулюють види соціального забезпечення, згадані у статті 2,
 - (2) „компетентний орган”:
 - 1) В Україні – спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері праці та соціальної політики;
 - 2) В Республіці Польща – міністр, відповідальний за соціальне забезпечення,
 - (3) „компетентна установа” - установа, відповідальна за застосування законодавства,
 - (4) „установа зв'язку” - установа, яка забезпечує координацію та обмін інформацією між установами Договірних Сторін з метою застосування цієї Угоди,
 - (5) „проживання” - місце постійного проживання відповідно до правових норм кожної з Договірних Сторін".

- (6) „перебування” - тимчасове перебування,
- (7) „страховий стаж” - періоди сплати страхових внесків, періоди роботи за наймом або самостійної трудової діяльності, визначені або визнані такими законодавством, згідно з яким вони накопичені, а також періоди, прирівняні до них, відповідно до законодавства Договірної Сторони,
- (8) „застрахований” - особа, яка є або була застрахована, відповідно до законодавства Договірної Сторони,
- (9) „допомога” – пенсія та інші види грошової допомоги, передбачені законодавством Договірної сторони, з урахуванням усіх доплат, надбавок та підвищень, які стосуються цих виплат.
2. Інші терміни, які використовуються у цій Угоді мають значення, надане їм законодавством кожної із Договірних Сторін.

Стаття 2 Об’єктивна сфера застосування

1. Ця Угода застосовується:

- (1) Стосовно України - до законодавства щодо загальнообов’язкового державного соціального страхування, що стосується:
- 1) хвороби (тимчасової непрацездатності), вагітності та пологів (материнства);
 - 2) нещасних випадків на виробництві, професійних захворювань та/або смерті з цих причин;
 - 3) безробіття;
 - 4) пенсії за віком, по інвалідності, у зв’язку із втратою годувальника, за вислугу років відповідно до законодавства про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування;
 - 5) допомоги на поховання.
- (2) Стосовно Республіки Польща - до законодавства щодо обов’язкового страхування та таких видів допомоги по

соціальному забезпеченню:

- 1) допомоги по безробіттю,
а також до соціального страхування та соціального страхування аграріїв:
 - 2) допомоги у разі хвороби та материнства,
 - 3) пенсій, допомоги у випадку непрацездатності та сімейних рент,
 - 4) допомоги у разі випадку на роботі та професійних захворювань,
 - 5) допомоги на поховання.
2. Ця Угода застосовується також до всіх законів та інших нормативно-правових актів, які змінюють або доповнюють законодавство.
 3. Ця Угода не застосовується до законів та інших нормативно-правових актів, які поширюють існуюче законодавство однієї із Договірних Сторін на нові категорії отримувачів допомоги, якщо компетентний орган цієї Договірної Сторони повідомить компетентний орган іншої Договірної Сторони протягом шести місяців з дня оприлюднення таких нових законів або інших нормативно-правових актів, про те, що не передбачається такого розширення цієї Угоди.
 4. Стосовно України ця Угода не застосовується до спеціальних схем пенсійного забезпечення військовослужбовців та інших осіб, пенсійне забезпечення яких здійснюється на умовах, відмінних від загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

Стаття 3

Суб'єктивна сфера застосування

Ця Угода застосовується до:

- 1) осіб, які підпадають або підпадали під дію законодавства однієї або обох Договірних Сторін,
- 2) інших осіб, якщо їхні права набуті від осіб, згаданих в пункті 1)

Стаття 4

Рівне ставлення

Якщо цією Угодою не передбачено інше, особи, на яких поширюються положення цієї Угоди, несуть обов'язки і користуються правами, які передбачені законодавством другої Договірної Сторони, на тих самих умовах, що громадяни цієї Договірної Сторони.

Стаття 5

Переказ допомоги

1. Якщо цією Угодою не передбачено інше, допомога, яка підлягає виплаті на підставі законодавства однієї Договірної Сторони, не може бути зменшена, зупинена, скасована або затримана з тієї причини, що правомочна особа проживає на території іншої Договірної Сторони.
2. Положення пункту 1 не застосовується:
 - 1) У випадку України: до допомоги по безробіттю.
 - 2) У випадку Республіки Польща до: допомоги по безробіттю; виплат, призначених в особливому порядку та як виняток.

ЧАСТИНА II

ЗАКОНОДАВСТВО, ЩО ЗАСТОСОВУЄТЬСЯ

Стаття 6

Загальне положення

Якщо статтями 7 і 8 цієї Угоди не передбачено інше, на особу, яка підпадає під дію цієї Угоди, поширюється законодавство тієї Договірної Сторони, на території якої вона здійснює трудову діяльність.

Стаття 7

Особливі положення

1. Якщо особу, яка працевлаштована у роботодавця, який зареєстрований на території однієї Договірної Сторони, буде направлено на територію іншої Договірної Сторони з метою виконання роботи для цього роботодавця, на неї поширюється законодавство першої Договірної Сторони, за умови, що

- передбачений період виконання роботи не перевищує 24 місяців. Якщо період виконання роботи перевищить 24 місяці, надалі застосовується законодавство першої Договірної Сторони протягом наступного періоду, який не перевищує 36 місяців, за умови, що компетентний орган другої Договірної Сторони, або компетентна установа, уповноважена цим органом, надасть на це згоду.
2. На самозайняту особу, яка зазвичай здійснює свою діяльність на території однієї Договірної Сторони, і тимчасово переносить свою діяльність на територію іншої Договірної Сторони, поширюється законодавство першої Договірної Сторони на період здійснення цієї діяльності, але не довше ніж протягом 24 місяців.
 3. На подорожуючий персонал транспортного підприємства, який працює на території обох Договірних Сторін, поширюється законодавство Договірної Сторони, на території якої підприємство зареєстроване.
 4. На екіпаж морського судна поширюється законодавство тієї Договірної Сторони, під прапором якої судно плаває.
 5. На державних службовців та прирівняних до них осіб поширюється законодавство тієї Договірної Сторони, у державних органах якої вони працюють.
 6. На членів персоналу дипломатичних місій, а також консульських установ поширюються норми Віденської конвенції про дипломатичні зносини від 18 квітня 1961 року, а також Віденської Конвенції про консульські зносини від 24 квітня 1963 року.

Стаття 8 **Винятки**

Компетентні органи обох Договірних Сторін або визначені ними установи можуть, за взаємною згодою, встановити винятки з положень статті 6 та статті 7 (пунктів 1-5) стосовно будь - якої особи або групи осіб в їхніх інтересах.

ЧАСТИНА III ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО РІЗНИХ ВИДІВ ДОПОМОГИ

РОЗДІЛ 1 Допомога по безробіттю

Стаття 9 Визначення права

1. Страховий стаж, набутий відповідно до законодавства однієї з Договірних Сторін, враховується у разі необхідності, за умови, що він не співпадає, при визначенні права на допомогу по безробіттю відповідно до законодавства іншої Договірної Сторони, якщо зацікавлена особа має страховий стаж, набутий безпосередньо перед втратою роботи згідно із законодавством цієї іншої Договірної Сторони.

2. Тривалість виплати допомоги по безробіттю підлягає скороченню на період, в якому безробітний отримував таку допомогу на території іншої Договірної Сторони протягом останніх 12 місяців до дня подання заяви.

РОЗДІЛ 2 Хвороба та материнство

Стаття 10 Врахування страхового стажу

Періоди страхового стажу, набуті відповідно до законодавства кожної із Договірних Сторін, враховуються, у разі необхідності, при визначенні права на допомогу та періоду її виплати, за умови, якщо вони не співпадають.

Стаття 11 Допомога у випадку хвороби та материнства

Допомога у випадку хвороби та материнства призначається та виплачується відповідно до законодавства та за рахунок тієї Договірної Сторони, на території якої особа є застрахованою.

Виплата такої допомоги за кордон здійснюється у випадку, якщо це передбачено законодавством, що застосовується.

РОЗДІЛ 3

Пенсії

Стаття 12

Підсумовування страхового стажу

1. Якщо законодавство однієї Договірної Сторони ставить в залежність набуття, збереження або поновлення права на пенсію від набуття страхового стажу, то компетентна установа цієї Договірної Сторони враховує, у необхідному обсязі, страховий стаж, набутий відповідно до законодавства іншої Договірної Сторони так, ніби цей страховий стаж набутий відповідно до законодавства, яке вона застосовує, за умови, що цей стаж не співпадає.
2. Якщо законодавство однієї Договірної Сторони ставить в залежність отримання права на пенсію від набуття страхового стажу у професії, на яку поширюється страхування, що функціонує в спеціальній системі, або від виконання певної трудової діяльності, то страховий стаж, набутий в цій професії або при виконанні такої трудової діяльності відповідно до законодавства іншої Договірної Сторони, підсумовується при призначенні пенсії.
3. Якщо, після підсумовування, відповідно до пункту 1, застрахована особа не набуває права на пенсію, компетентна установа Договірної Сторони враховує страховий стаж, набутий в третій державі, з якою обидві Договірні Сторони зв'язані міжнародною угодою, яка передбачає підсумовування страхового стажу.

Стаття 13

Страховий стаж, менший ніж 12 місяців

1. Якщо страховий стаж, набутий відповідно до законодавства однієї Договірної Сторони менший ніж 12 місяців і на підставі цього стажу зацікавлена особа не набуває права на пенсію відповідно до цього законодавства, то компетентна установа цієї Договірної Сторони не призначає пенсію.
2. Не порушуючи положення пункту 1, страховий стаж менший ніж 12 місяців, набутий відповідно до законодавства кожної із Договірних Сторін, враховуються компетентною установою тієї

Договірної Сторони, в якій при підсумовуванні цього стажу виникає право на пенсію.

Стаття 14

Зрівняння фактів і випадків

Факти і випадки, які впливають на набуття права, зупинення або розмір пенсії, які виникли на території однієї Договірної Сторони, враховуються як такі, що виникли на території іншої Договірної Сторони.

Стаття 15

Пенсії без підсумовування страхового стажу

Якщо відповідно до законодавства однієї із Договірних Сторін, існує право на пенсію без врахування страхового стажу, набутого відповідно до законодавства іншої Договірної Сторони, компетентна установа визначає право на цю допомогу та її розмір виключно на підставі страхового стажу, набутого згідно із законодавством, яке вона застосовує.

Стаття 16

Пенсії з підсумовуванням страхового стажу

Якщо відповідно до законодавства однієї із Договірних Сторін, право на пенсію виникає після застосування положень статті 12 цієї Угоди, компетентна установа цієї Договірної Сторони призначає пенсію у такий спосіб:

- 1) підраховує теоретичний розмір пенсії, належний у випадку, якщо б весь страховий стаж був набутий відповідно до чинного законодавства;
- 2) для визначення теоретичного розміру пенсії, про яку йдеться у пункті 1, при встановленні бази розрахунку, враховується лише заробітна плата, отримана відповідно до законодавства, що застосовується компетентною установою, а також внески, сплачені відповідно до цього законодавства;
- 3) на основі теоретичного розміру, про який йдеться у пункті 1, компетентна установа визначає дійсний розмір пенсії, на підставі пропорції страхового стажу, набутого відповідно до законодавства, яке застосовує компетентна установа, що призначає пенсію, до суми загального набутого страхового стажу.

РОЗДІЛ 4

Нещасні випадки на виробництві та професійні захворювання

Стаття 17

Право на допомогу

1. Право на допомогу у разі нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання визначається відповідно до законодавства Договірної Сторони, яке поширювалось на застраховану особу на момент нещасного випадку на виробництві або під час виконання роботи, в результаті якої в неї виникло професійне захворювання.
2. Якщо призначення допомоги у разі професійного захворювання, відповідно до законодавства однієї із Договірних Сторін, залежить від підтвердження цього захворювання вперше на території цієї Договірної Сторони, то ця умова вважається виконаною, якщо це захворювання було вперше підтверджено на території іншої Договірної Сторони.
3. Якщо призначення допомоги у разі професійного захворювання, відповідно до законодавства однієї Договірної Сторони, залежить від виконання роботи, яка спричинила це захворювання, протягом певного періоду часу, то компетентна установа цієї Договірної Сторони, враховує також період виконання роботи того самого типу відповідно до законодавства іншої Договірної Сторони.
4. У випадку допомоги у зв'язку із тимчасовою непрацездатністю у разі нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання застосовуються положення статті 11 цієї Угоди.

Стаття 18

Загострення професійного захворювання

1. Якщо право на допомогу у разі професійного захворювання виникло відповідно до законодавства однієї із Договірних Сторін, компетентна установа цієї Договірної Сторони несе відповідальність за здійснення виплат у разі загострення професійного захворювання навіть, якщо це загострення наступило в момент, коли особа підпадала під дію законодавства іншої Договірної Сторони, якщо вона не виконувала там роботи, яка може спричинити професійне захворювання.

2. В разі загострення професійного захворювання в особи, яка отримує допомогу у зв'язку із професійним захворюванням відповідно до законодавства першої Договірної Сторони, під час виконання роботи, яка може спричинити професійне захворювання, на території другої Договірної Сторони:
 - 1) компетентна установа першої Договірної Сторони як і раніше виплачує призначену допомогу, не зважаючи на загострення професійного захворювання,
 - 2) компетентна установа другої Договірної Сторони, під дію законодавства якої особа підпадає під час виконання роботи, яка може спричинити загострення професійного захворювання, призначає допомогу у сумі різниці між розміром допомоги, яка надається після загострення професійного захворювання та розміром допомоги, яка б надавалася перед загостренням професійного захворювання відповідно до законодавства, що застосовується.

РОЗДІЛ 5

Допомога на поховання

Стаття 19

Визначення права

1. Право на допомогу на поховання визначає компетентна установа Договірної Сторони, законодавство якої поширюється на працівника, самозайняту особу або пенсіонера на момент смерті.
2. Якщо в результаті смерті особи, яка отримувала пенсію відповідно до законодавства обох Договірних Сторін, право на допомогу на поховання належить відповідно до законодавства кожної із Договірних Сторін, то допомогу на поховання призначає компетентна установа тієї Договірної Сторони, на території якої пенсіонер проживав на момент смерті.
3. Положення пунктів 1 і 2 застосовується, відповідно, до осіб, про яких йдеться у пункті 2 статті 3 цієї Угоди.

ЧАСТИНА IV РІЗНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 20

Повноваження компетентних органів

Компетентні органи з метою реалізації цієї Угоди:

- 1) погоджують в адміністративній угоді механізм реалізації цієї Угоди,
- 2) визначають установи зв'язку та компетентні установи з метою спрощення та прискорення виконання положень цієї Угоди,
- 3) здійснюють обмін інформацією щодо змін у законодавстві, які можуть впливати на виконання положень цієї Угоди.

Стаття 21

Адміністративна та правова допомога, медичне обстеження

1. Компетентні органи, установи зв'язку та компетентні установи обох Договірних Сторін надають взаємну допомогу під час виконання положень цієї Угоди. Допомога є безкоштовною, окрім випадків, коли компетентні органи домовляться, що частину коштів за надану допомогу буде повернено.
2. Довідки та документи, видані компетентними органами, компетентними установами та установами зв'язку однієї Договірної Сторони визнаються компетентними органами, установами зв'язку та компетентними установами іншої Договірної Сторони.

Стаття 22

Захист даних

1. Усі особисті дані, якими обмінюються Договірні Сторони з метою реалізації положень цієї Угоди, є конфіденційними. Після передачі даних, до них застосовуються правові норми щодо захисту даних цієї Договірної сторони, яка ці дані приймає.
2. Використання особистих даних з іншою метою, ніж це передбачено у пункті 1, може здійснюватися виключно за згоди зацікавленої особи.

Стаття 23

Звільнення від зборів та легалізації

1. Якщо законодавство однієї Договірної Сторони передбачає, що заява, документ або довідка не підлягають або звільнюються, повністю або частково, від зборів, то це стосується і заяв, документів або довідок, поданих відповідно до законодавства, іншої Договірної Сторони.
2. Документи та письмові заяви будь-якого типу, необхідні для застосування положень цієї Угоди, не вимагають легалізації дипломатичними та консульськими установами.

Стаття 24

Подача документів

1. Заяви, оскарження рішення, звернення, подані компетентному органу, компетентним установам та установам зв'язку однієї Договірної Сторони, вважаються поданими у ці самі терміни компетентному органу, установам зв'язку та компетентним установам іншої Договірної Сторони.
2. Заява про призначення допомоги відповідно до законодавства однієї Договірної Сторони, вважається заявою про призначення відповідної допомоги згідно із законодавством іншої Договірної Сторони, за винятком ситуацій, коли особа, яка подає заяву, просить, щоб призначення пенсії за віком згідно із законодавством іншої Договірної Сторони було відкладено.

Стаття 25

Використання мови

1. Для застосування цієї Угоди, компетентні органи, компетентні установи та установи зв'язку Договірних Сторін використовують державну мову обох Договірних Сторін.
2. Компетентні органи, компетентні установи та установи зв'язку однієї Договірної Сторони не можуть відхиляти заяви, оскарження та інші, подані до них документи, з причини того, що вони були оформлені державною мовою іншої Договірної Сторони.

Стаття 26

Здійснення виплат

Компетентні установи кожної з Договірних Сторін здійснюють виплату допомоги на підставі цієї Угоди безпосередньо правомочним особам, які проживають на території іншої Договірної Сторони, у національній валюті своєї держави, а у випадку відсутності конвертації цієї валюти, в іншій вільноконвертованій валюті.

Стаття 27

Вирішення спорів

Усі спори, які виникли між Договірними Сторонами щодо застосування та тлумачення положень цієї Угоди, вирішуються спільно компетентними органами Договірних Сторін.

ЧАСТИНА V

ПЕРЕХІДНІ ТА ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 28

Перехідні положення

1. Ця Угода не надає права на виплату допомоги за період, який передує даті набрання нею чинності.
2. При визначенні права на допомогу відповідно до цієї Угоди враховується також страховий стаж, набутий відповідно до законодавства Договірних Сторін до набрання нею чинності.
3. З урахуванням пункту 1, ця Угода застосовується до страхових випадків які виникли до набрання нею чинності за умови, що зобов'язання, які виникли внаслідок цього, не були попередньо врегульовані.
4. Допомога, призначена до набрання чинності цією Угодою, може бути переглянута на прохання зацікавленої особи відповідно до цієї Угоди, якщо такі зміни виникають виключно на підставі положень цієї Угоди. Якщо такий перегляд спричинить відсутність права або зменшення розміру допомоги, яка виплачувалась раніше, компетентна польська установа забезпечить доплату до суми виплачуваної польської та української допомоги або української допомоги у розмірі тієї допомоги, яка виплачувалась раніше, за умови, що особа, яка її отримує, проживає на території Республіки Польща.

5. У випадку застосування статті 7 до осіб, відряджених на територію Договірної Сторони до дати набрання чинності цією Угодою, вважається, що період роботи, про який йдеться у цій статті, розпочнеться з цієї дати.

Стаття 29 Термін дії Угоди

1. Ця Угода укладається на невизначений термін. Вона може бути денонсована кожною із Договірних Сторін шляхом письмового повідомлення дипломатичними каналами не пізніше ніж за шість місяців до закінчення поточного календарного року. У цьому випадку Угода втрачає силу із закінченням року.
2. У випадку денонсації цієї Угоди, усі права, набуті відповідно до її положень, зберігаються.
3. Звернення, подані перед днем втрати чинності цією Угодою, розглядаються відповідно до положень цієї Угоди.

Стаття 30 Набрання чинності Угодою

Договірні Сторони у письмовій формі дипломатичними каналами повідомлять про завершення внутрішньодержавних процедур, необхідних для набрання чинності цією Угодою. Ця Угода набирає чинності у перший день третього місяця, який наступить після місяця, в якому було здійснено останнє повідомлення.

НА ПІДТВЕРДЖЕННЯ ЧОГО ті, що нижче підписалися, уповноважені на це належним чином, підписали цю Угоду

УКЛАДЕНО 18 травня 2012 у Києві, у двох примірниках польською та українською мовами, при цьому всі тексти є однаково автентичними.

ВІД ІМЕНІ
РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА

ВІД ІМЕНІ
УКРАЇНИ

Władysław Kosiniak-Kamysz

Po zaznajomieniu się z powyższą umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 7 lutego 2013 r.

Prezes Rady Ministrów: *D. Tusk*

L.S.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *B. Komorowski*